

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Naturavdelningen
Jennifer Hood

BESLUT
2021-06-24

Diarienummer
511-13463-2021

Dossienummer
1482-2228

Sida
1(6)

Beslut om ändring av C-föreskrifter för naturreservatet Marstrand i Kungälv kommun

Innehållsförteckning

Beslut om ändring

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Ärendets handläggning

Upplysningar

Kungörelse

Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1a. Beslutskarta eldstäder, tältförbud och cyklingsförbud södra Koön

Bilaga 2. Sändlista

Beslut om ändring

Länsstyrelsen beslutar att Länsstyrelsens beslut om naturreservatet Marstrand 2017-10-23 (dnr 511-7379-2012) ska ändras enligt följande:

- C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap. 30 § miljöbalken)*

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

- Föreskrift C7 ska lyda: Ha hund okopplad. *Förbudet gäller inte brukshund i samband med skötsel av betesmarker, jakt eller vid eftersök av skadat vilt.*
- Föreskrift C8 ska lyda: Tälta på öarna Harsholmen, Koholmen och Kvillemansholmen under perioden 15 april – 1 oktober, se karta i bilaga 1a. Inom övriga naturreservatet är det förbjudet att tälta eller förtöja mer än två dygn i sträck på samma plats. *Förbudet gäller inte vid enskild båtplats eller privat brygga.*
- En ny föreskrift C9 läggs till, som ska lyda: Elda/grilla annat än i iordningställda och anvisade eldstäder, se karta i bilaga 1a.
- En ny föreskrift C10 läggs till, som ska lyda: Cykla inom markerat område på södra Koön, se karta i bilaga 1a. *Förbudet gäller inte på befintliga grusvägar.*
- Ett nytt undantag från C-föreskrifterna läggs till, som ska lyda: När Försvarsmakten och andra myndigheter inom totalförsvarets militära del bedriver verksamhet som syftar till att övervaka det svenska territoriet samt upptäcka eller avvisa kränkningar av detsamma.

Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Naturreservatet Marstrand bildades 2017. Ett av syftena med reservatet är att tillgodose behovet av tätortsnära områden för friluftslivet i Göteborgsregionen. Området ska vara tillgängligt för besökare att bedriva friluftslivsaktiviteter i värdefull natur och uppleva de naturmiljöer och skönhetsvärden som finns i området.

Många människor besöker naturreservatet, särskilt Marstrandsön, men även andra delar av naturreservatet, som de anlagda vandringslederna på nordvästra Koön. Under pandemin har antalet besökare i många av länets naturreservat ökat kraftigt och så är fallet även inom naturreservatet Marstrand. Länsstyrelsen ser positivt på att fler människor hittar ut i naturen, men det ställer också högre krav på att hänsyn måste tas till det ökade antalet besökare och att föreskrifterna för allmänheten (så kallade C-föreskrifter) i naturreservaten är tillräckliga och anpassade efter naturreservatets förhållanden. När naturreservatet bildades 2017 bedömde Länsstyrelsen att C-föreskrifterna i beslutet var tillräckliga. Länsstyrelsen har nu i samråd med förvaltaren gjort en ny bedömning som innebär att C-föreskrifterna behöver ändras och kompletteras, för att öka trivselen för besökare inom naturreservatet.

Många klagomål som inkommit till Länsstyrelsen och förvaltaren handlar om lösspringande hundar. Enligt lagen om tillsyn över hundar och katter ska hundar under perioden 1 mars – 20 augusti hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Länsstyrelsen anser inte att detta är tillräckligt inom ett så välbesökt naturreservat som Marstrand, då det finns många människor som upplever obehag av att möta lösa hundar. Därför införs förbud att ha okopplad hund inom hela naturreservatet under hela året. Det är dock tillåtet att ha lös hund vid jakt, eftersök av skadat vilt samt då brukshund används vid skötsel av betesmarker.

Inom det intilliggande naturreservatet Marstrands skärgård är det förbjudet att tälta eller förtöja båt mer än två dygn i sträck på samma plats. Med hänsyn till naturreservatet Marstrands många besökare, varav många är båtburna, kompletteras föreskriften om tältning så att den får samma lydelse som i det intilliggande reservatet, förutom det redan existerande tältförbudet på ett par öar (se bilaga 1a) under perioden 15 april – 1 oktober.

I beslutet för Marstrand från 2017 saknas förbud mot att elda/grilla. Länsstyrelsen anser att det endast är lämpligt att elda/grilla i iordningställda, anvisade eldstäder. Detsamma gäller inom det intilliggande naturreservatet Marstrands skärgård. Av kartan i bilaga 1a framgår det var eldstäderna finns.

På södra Koön går betesdjuren på lösdrift hela året. Med hänsyn till betesdjuren förbjuds cykling i terrängen och på stigar, se karta i bilaga 1a. Cykling på befintliga grusvägar är dock tillåtet.

Ärendets handläggning

Sedan naturreservatet Marstrand bildades 2017 har Länsstyrelsen och förvaltaren Väst kuststiftelsen tagit emot en del synpunkter och klagomål från boende i området och besökare. Den pågående pandemin har lett till att antalet besökare till naturreservatet har ökat kraftigt. Länsstyrelsen har därför sett behov av att se över och komplettera C-föreskrifterna.

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken får regeringen eller den regeringen utser meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Föreskrifterna ska börja gälla omedelbart även om de överklagas.

Förslaget till beslut har remitterats via kungörelsedelgivning i Post och Inrikes Tidningar, Göteborgs-Posten och Kungälv-Posten. Markägarna Kungälv kommun och Statens Fastighetsverk har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Berörda föreningar och organisationer, d v s Väst kuststiftelsen, Försvarmakten, Naturskyddsföreningen Kungälv, Kungälv ornitologerna, Marstrands hembygdsförening, Södra Bohuslänns Turism AB, Marstrandskajaker, Marstrandsföretagarna & Co, Samhällsföreningen Marstrands framtid, Sällskapet Sankt Erik, Friluftsförbundet Kungälv, Kungälv motor- och segelbåtssällskap, Kryssarklubben Väst kustkretsen, Marstrands båtförening, samt arrendatorer av betesmark inom naturreservatet och Koöns jaktvårdsförening har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Möte mellan kommunledningen för Kungälv kommun och Länsstyrelsen har hållits den 18 juni 2021. Vid mötet uttryckte kommunledningen stor oro över förslaget med skärpta föreskrifter och ytterligare förbud samt föreslog att mer analys och uppföljning av förhållandena bör ligga till grund för eventuella förändringar av reservatsföreskrifterna. Kommunledningen ser fortsatt naturreservatet Marstrand som ett synnerligen viktigt område för det tätortsnära friluftslivet, men vill inte att besökare ska mötas av mer restriktioner och förbudsskyltar än idag och anser att intressekonflikterna mellan olika slags friluftsutövare, bofasta och betesdjur inte är så omfattande att fler förbud för närvarande behövs. Länsstyrelsen och Kungälv kommun kom vid mötet överens om att gemensamt utvärdera sommarens besöksutveckling i naturreservatet och fortsätta den gemensamma dialogen. Samtidigt bedömer Länsstyrelsen att förslagen om kopplade hundar, eldstäder och tältning är nödvändiga för att undvika ytterligare risker, klagomål och problem i sommar. Beträffande de i remissen föreslagna förbuden mot cykling på västra Marstrandsön respektive södra Koön, bedömer Länsstyrelsen det som mest angeläget att förhindra att betesdjuren på södra Koön skräms. Därför införs nu förbud mot att cykla i terrängen och på stigar på södra Koön. Cykling på de befintliga grusvägarna är fortsatt tillåtet. Vad gäller förslaget att förbjuda cykling på västra Marstrandsön så väljer Länsstyrelsen att avvakta och invänta bättre underlag om det finns behov av att ändra föreskriften om cykling på västra delen av Marstrandsön.

Yttrande under remissen har inkommit från Försvarmakten, Kungälv kommun, Södra Bohusläns Turism AB, Marstrands båtförening, Kryssarklubben Västkustkretsen, Sällskapet Sankt Erik och djurägare/arrendator av jordbruksmark på södra Koön.

Försvarmakten: De önskar få ett generellt undantag från C-föreskrifterna som lyder: ”Försvarmakten och myndigheterna inom totalförsvarets militära del bedriver verksamhet som syftar till att övervaka det svenska territoriet samt upptäcka eller avvisa kränkningar av detsamma.”

Länsstyrelsens svar: Beslutet har kompletterats enligt önskemål.

Kungälv kommun: Kommunstyrelsen har framfört att de önskar ha ett möte med Landshövdingen om naturreservatets syfte, utveckling sedan bildandet och framtida förvaltning/utveckling. De önskar även föra dialog om de föreslagna ändringarna av C-föreskrifter är motiverade och kommer att innebära ett bättre skydd för reservatets naturvärden och ökad tillgänglighet för fler människor.

Länsstyrelsens svar: Ett möte har hållits mellan Länsstyrelsen och kommunledningen den 18 juni, se ovan.

Södra Bohusläns Turism AB: De är negativa till att införa fler förbud och framför att det kan göra att området tappar i attraktivitet bland besökare. Det vore lämpligare att arbeta med ett värdskap som gör det enkelt att välja rätt, inte förbjuda. Till exempel införa fler grillplatser istället för att förbjuda eldning/grillning utanför anvisade eldstäder.

Länsstyrelsens svar: Länsstyrelsen instämmer i vikten av att naturreservatet ska vara ett välkomnande, attraktivt och tillgängligt besöksmål. Länsstyrelsen bedömer dock att de föreslagna förbuden inte kommer att avskräcka folk från att besöka naturreservatet. De allra flesta reservatsbesökare kommer att acceptera att man måste hålla hunden kopplad, inte får tälta mer än två dygn eller göra upp eld var som helst i naturreservatet. Många besökare och boende i området kommer att uppskatta att slippa möta lösa hundar, att det tydliggörs hur länge man får tälta samt att folk inte gör upp eld och skadar klipphällar och andra känsliga miljöer. På södra Koön kommer betesdjuren inte att skrämmas eller fara illa på grund av cyklister.

Sällskapet Sankt Erik: Föreskriften om förbud mot lösa hundar bör kompletteras med att hundbajspåsar ska läggas i utplacerade sopkärl. Det bör vara förbjudet att framföra eldrivna flakmopeder på stigarna på västra delen av Marstrandsön.

Länsstyrelsens svar: Länsstyrelsen anser inte att föreskrifterna behöver kompletteras. Det är redan förbjudet med nedskräpning enligt annan lagstiftning. Flakmopeder, även drivna med el, räknas som motordrivet fordon, och sådana är förbjudna att framföra på stigar och vandringsleder enligt terrängkörningslagen. Detta gäller både inom och utanför naturreservatet och därför behövs inget förbud mot detta i reservatsbeslutet.

Djurägare/arrendator av jordbruksmark södra Koön: Betesdjuren går på lösdrift året om på södra Koön. Det händer att djuren blir skrämda av cyklister, som ibland kommer i full fart och många i grupp. Det bör därför införas förbud mot att cykla i terrängen inom området där djuren går lösa.

Länsstyrelsens svar: Beslutet kompletteras så att det blir förbjudet att cykla i terräng och på stigar på södra Koön. Förbudet gäller inte cykling på befintliga grusvägar, vilket alltså är tillåtet.

Marstrands båtörening: De tillstyrker förslaget och anser att det vore bra med fler informationsskyltar.

Kryssarklubben Västskustkretsen: De har inga invändningar mot förslaget.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap. 7 § miljöbalken).

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Göteborgs-Posten och Kungälv-Posten.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Naturvårdshandläggare Jennifer Hood har varit föredragande. I handläggningen har också medverkat avdelningschef Sven Swedberg, enhetschef Johan Jannert och länsjurist Anders Hjalmarsson.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Lisbeth Schultze

Jennifer Hood

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till regeringen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.